

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

**DĖL GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO 17 STRAIPSNIO 1 DALIES 16 IR 16¹ PUNKTŲ
APIBENDRINTŲ PAAIŠKINIMŲ (KOMENTARŲ) PAKEITIMO**

Informuojame, kad vadovaujantis MA¹ 25 straipsnio 1 dalies 2 punktu, ir atsižvelgiant į 2024 m. gruodžio 5 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XV-32, parengtas GM² 17 straipsnio 1 dalies 16 ir 16¹ apibendrintų paaiškinimų (komentarų) pakeitimas.

Šiuos komentarus galima rasti VMI prie FM interneto svetainėje adresu:
<https://www.vmi.lt/evmi/gyventoju-pajamu-mokestis>.

PRIDEDAMA:

1. GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 16 ir 16¹ punktų komentarai, 3 lapai.
2. GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 16 ir 16¹ punktų komentarų lyginamasis variantas, 4 lapai.

Viršininkė

Edita Janušienė

¹ Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas.

² Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas.

Informaciją apie asmens duomenų tvarkymą galima rasti adresu www.vmi.lt skiltyje [Asmens duomenų apsauga](#).

1. GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 16 punkto komentaras pakeičiamas ir išdėstomas taip:

16) pagal iki 2012 m. gruodžio 31 d. sudarytą pensijų kaupimo sutartį iš pensijų fondo gauta pensijų išmoka, jeigu pensijų kaupimo sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai ir išmoką gaunantis pensijų fondo dalyvis yra sulaukęs 55 metų arba išmokos gavimo momentu išmokos gavėjui yra nustatytas 0–40 procentų dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis), taip pat gyventojui išstojus iš pensijų fondo ir neperėjus į kitą pensijų fondą išmokama suma, jeigu išstojama iš pensijų fondo ne anksčiau kaip praėjus 5 metams nuo pensijų kaupimo sutarties sudarymo dienos ir pensijų išmoką gaunantis pensijų fondo dalyvis yra sulaukęs 55 metų;

(Pagal 2024 m. gruodžio 5 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XV-32, taikomą apskaičiuojant ir deklaruojant 2025 metų ir vėlesnių mokesčių laikotarpių pajamas).

Komentaras

1. Šiame punkte nustatyta lengvata taikoma išmokoms, gautoms 2025 metais ir vėliau pagal pensijų kaupimo sutartis, sudarytas iki 2012 m. gruodžio 31 d. pagal Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymą arba pagal Lietuvos Respublikos profesinių pensijų kaupimo įstatymą.

2. Gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama iš sudaryto pensijų fondo gauta išmoka, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

2.1. pensijų kaupimo sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai ir

2.2. išmoką gaunantis pensijų fondo dalyvis (gyventojas) yra sulaukęs 55 metų arba

2.3. išmokos gavimo momentu išmokos gavėjui yra nustatytas 0–40 procentų dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis).

Pavyzdžiai

1. Gyventojas su pensijų fondo valdymo įmone 2012-03-03 sudarė pensijos kaupimo sutartį 13 metų laikotarpiui. Per visą sutarties galiojimo laikotarpį jis sumokėjo 20 000 Eur įmokų, o sulaukęs 57 metų jis gavo 22 000 Eur išmoką. Visa pensijų fondo dalyvio gauta suma, t. y. 22 000 Eur gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama, nes sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai ir išmoka išmokėta sulaukus 55 metų.

2. Gyventojas su pensijų fondo valdymo įmone sudarė pensijos kaupimo sutartį 15 m. laikotarpiui. Po 13 sutarties galiojimo metų šiam gyventojui teisės aktų nustatyta tvarka buvo nustatytas 0–40 procentų dalyvumo lygis ir jis įgijo teisę į pensijos išmoką. Gyventojas iš pensijų fondo gavo 25 000 Eur išmoką. Visa pensijų fondo dalyvio gauta suma, t. y. 25 000 Eur gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama, nes sutarties terminas ne trumpesnis kaip 5 metai ir išmoka išmokėta įgijus teisę į pensijų išmoką.

3. Tuo atveju, kai gyventojas išstoja iš pensijų fondo ir nepereina į kitą pensijų fondą, neapmokestinamosioms pajamoms priskiriama gyventojui išmokama suma, jeigu:

3.1. iš pensijų fondo išstojama ne anksčiau kaip praėjus 5 metams nuo pensijos kaupimo sutarties sudarymo dienos ir

3.2. išmoką gaunantis pensijų fondo dalyvis (gyventojas) yra sulaukęs 55 metų.

Pavyzdys

Gyventojas su pensijų fondo valdymo įmone 2012-12-12 sudarė 15 metų pensijos kaupimo sutartį. Po 13 sutarties galiojimo metų jis nusprendė išstoti iš pensijų fondo ir nepasirinko jokio kito pensijų fondo. Iš pensijų fondo jis gavo 20 000 Eur išmoką. Išstojimo iš pensijų fondo metu gyventojas yra sulaukęs 56 metų amžiaus. Visa pensijų dalyvio gauta suma, t. y. 20 000 Eur gyventojų

pajamų mokesčiu neapmokestinama, nes iš pensijų fondo išstojama ne anksčiau kaip po 5 metų nuo sutarties sudarymo dienos ir pensijų fondo dalyvis yra sulaukęs 55 metų.

4. Jeigu sutarties terminas yra trumpesnis kaip 5 metai arba netenkinamos kitos šiame punkte nustatytos sąlygos, gauta išmoka (išmokos dalis) yra apmokestinama taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą, jeigu nėra pagrindo išmokos (išmokos dalies) priskirti neapmokestinamosioms pajamoms pagal GPMĮ 17 str. 1 d. 12 punkto nuostatas (žr. GPMĮ 17 str. 1 d. 12 punkto komentarą).

5. Kai pensijos kaupimo sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai, abiem išmokos gavimo atvejais (tiek sulaukus 55 metų, arba nustačius 0–40 procentų dalyvumo lygį (iki 2023 m. gruodžio 31 d. nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis), tiek išstojus iš pensijų fondo ir neperėjus į kitą pensijų fondą) aplinkybė, ar pagal pensijų kaupimo sutartį mokėtos įmokos buvo atimamos iš gyventojo pajamų GPMĮ 21 straipsnyje nustatyta tvarka, neturi būti nustatinėjama, nes ji pagal šio punkto nuostatas neįtakoja gautų pajamų priskyrimo neapmokestinamosioms pajamoms.

6. Šio punkto nuostatos taikomos, kai išmokos mokėtojas yra Lietuvoje arba užsienyje sudarytas pensijų fondas, išskyrus pensijų fondus sudarytus ar kitaip organizuotus tikslinėse teritorijose. Tikslinių teritorijų sąvoka bei tokių teritorijų sąrašas nurodyti GPMĮ 2 str. 21 dalies komentare.

2. GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 16¹ punkto komentaras pakeičiamas ir išdėstomas taip:

16¹) iš pensijų fondo gauta pensijų išmoka, jeigu pagal nuo 2013 m. sausio 1 d. sudarytą pensijų kaupimo sutartį šios sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai ir išmoką gaunančiam pensijų fondo dalyviui iki senatvės pensijos amžiaus, nustatyto pensijų kaupimo sutarties sudarymo metu galiojusiame Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme, yra likę ne daugiau kaip 5 metai arba išmokos gavimo momentu išmokos gavėjui yra nustatytas 0–40 procentų dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis), taip pat gyventojui išstojus iš pensijų fondo ir neperėjus į kitą pensijų fondą išmokama suma, jeigu išstojama iš pensijų fondo ne anksčiau kaip praėjus 5 metams nuo pensijų kaupimo sutarties sudarymo dienos ir išmoką gaunančiam pensijų fondo dalyviui iki senatvės pensijos amžiaus, nustatyto pensijų kaupimo sutarties sudarymo metu galiojusiame Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme, yra likę ne daugiau kaip 5 metai;

(Pagal 2024 m. gruodžio 5 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XV-32, taikomą apskaičiuojant ir deklaruojant 2025 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).

Komentaras

1. Šiame punkte nustatyta lengvata taikoma išmokoms, gautoms pagal pensijų kaupimo sutartis, sudarytas nuo 2013 metų sausio 1 d. pagal Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymą arba pagal Lietuvos Respublikos profesinių pensijų kaupimo įstatymą.

2. Gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama iš sudaryto pensijų fondo gauta išmoka, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

2.1. pensijų kaupimo sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai ir

2.2. išmoką gaunančiam gyventojui iki senatvės pensijos amžiaus, nustatyto pensijų kaupimo sutarties sudarymo metu galiojusiame Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme (toliau – VSDPI) yra likę ne daugiau kaip 5 metai arba

2.3. išmokos gavimo momentu išmokos gavėjui yra 0–40 procentų dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis).

Pavyzdys

Gyventojas (vyras), gimęs 1961-05-05, 2015-01-10 su pensijų fondo valdymo įmone sudarė pensijos kaupimo sutartį 10 metų laikotarpiui. Per visą sutarties galiojimo laikotarpį jis sumokėjo 20 000 Eur įmokų, o pasibaigus sutarties terminui, t. y. 2025 metais jis gavo 22 000 Eur išmoką. Išmokos išmokėjimo momentu gyventojas yra 63 metų ir 8 mėn. amžiaus. Pensijos kaupimo sutarties sudarymo metu šio gyventojų senatvės pensijos amžiaus, nustatytas VSDPI - 65 metai. Konstatuotina, kad išmokos gavimo momentu išmokos gavėjui iki senatvės pensijos amžiaus, nustatyto gyvybės draudimo sutarties sudarymo metu galiojusiame VSDPI, yra likę ne daugiau kaip 5 metai. Atsižvelgiant į šią aplinkybę ir į tai, kad sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai visa pensijų fondo dalyvio gauta suma, t. y. 22 000 Eur gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama.

3. Tuo atveju, kai gyventojas išstoja iš pensijų fondo ir nepereina į kitą pensijų fondą, neapmokestinamosioms pajamoms priskiriama gyventojui išmokama suma, jeigu:

3.1. iš pensijų fondo išstojama ne anksčiau kaip praėjus 5 metams nuo pensijos kaupimo sutarties sudarymo dienos ir

3.2. išmoką gaunančiam pensijų fondo dalyviui (gyventojui) iki senatvės pensijos amžiaus, nustatyto pensijų kaupimo sutarties sudarymo metu galiojusiame VSDPI yra likę ne daugiau kaip 5 metai.

Pavyzdys

Gyventojas, 2015-03-02 su pensijų fondo valdymo įmone sudarė 15 metų pensijos kaupimo sutartį. Po 10 sutarties galiojimo metų jis nusprendė išstoti iš pensijų fondo ir nepasirinko jokio kito pensijų fondo. Iš pensijų fondo jis gavo 20 000 Eur išmoką. Tarkime, išmokos išmokėjimo momentu gyventojas yra 60 metų ir 5 mėn. amžiaus. Gyvybės draudimo sutarties sudarymo metu šio gyventojų senatvės pensijos amžiaus, nustatytas VSDPI - 65 metai. Visa pensijų fondo dalyvio gauta suma, t. y. 20 000 Eur gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama, nes iš pensijų fondo gyventojas išstojo ne anksčiau kaip praėjus 5 metams nuo sutarties sudarymo dienos ir išmoką gaunančiam gyventojui iki senatvės pensijos amžiaus, nustatyto pensijų kaupimo sutarties sudarymo metu galiojusiame VSDPI yra likę ne daugiau kaip 5 metai.

4. Jeigu sutarties terminas yra trumpesnis kaip 5 metai arba netenkinamos kitos šiame punkte nustatytos sąlygos, gauta išmoka (išmokos dalis) yra apmokestinama taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą, jeigu nėra pagrindo išmokos (išmokos dalies) priskirti neapmokestinamosioms pajamoms pagal GPMĮ 17 str. 1 d. 12 punkto nuostatas (žr. GPMĮ 17 str. 1 d. 12 punkto komentarą).

5. Kai pensijos kaupimo sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai, abiem išmokos gavimo atvejais (tiek sulaukus nustatyto amžiaus arba nustačius 40 procentų dalyvumo lygį (iki 2023 m. gruodžio 31 d. nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis), tiek išstojus iš pensijų fondo ir neperėjus į kitą pensijų fondą) aplinkybė, ar pagal pensijų kaupimo sutartį mokėtos įmokos buvo atimamos iš gyventojų pajamų GPMĮ 21 straipsnyje nustatyta tvarka, neturi būti nustatinėjama, nes ji pagal šio punkto nuostatas neįtakoja gautų pajamų priskyrimo neapmokestinamosioms pajamoms.

6. Šio punkto nuostatos taikomos, kai išmokos mokėtojas yra Lietuvoje arba užsienyje sudarytas pensijų fondas, išskyrus pensijų fondus sudarytus ar kitaip organizuotus tikslinėse teritorijose. Tikslinių teritorijų sąvoka bei tokių teritorijų sąrašas nurodyti GPMĮ 2 str. 21 dalies komentare.

1. GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 16 punkto komentaras pakeičiamas ir išdėstomas taip:

16) pagal iki 2012 m. gruodžio 31 d. sudarytą pensijų kaupimo sutartį iš pensijų fondo gauta pensijų išmoka, jeigu pensijų kaupimo sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai ir išmoką gaunantis pensijų fondo dalyvis yra sulaukęs 55 metų arba išmokos gavimo momentu išmokos gavėjui yra nustatytas ~~0–25 procentų ar 30–40 procentų darbingumo lygis~~ **0–40 procentų dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis), taip pat gyventojui išstojus iš pensijų fondo ir neperėjus į kitą pensijų fondą išmokama suma, jeigu išstojama iš pensijų fondo ne anksčiau kaip praėjus 5 metams nuo pensijų kaupimo sutarties sudarymo dienos ir pensijų išmoką gaunantis pensijų fondo dalyvis yra sulaukęs 55 metų;**

~~(Pagal 2013 m. gruodžio 12 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 2, 5, 6, 17, 19, 21, 22, 32 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymą Nr. XII–663, taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2013 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).~~

(Pagal 2024 m. gruodžio 5 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XV-32, taikomą apskaičiuojant ir deklaruojant 2025 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).

Komentaras

1. Šiame punkte nustatyta lengvata taikoma išmokoms, gautoms 201325 metais ir vėliau pagal pensijų kaupimo sutartis, sudarytas iki 2012 m. gruodžio 31 d. pagal Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymą arba pagal Lietuvos Respublikos profesinių pensijų kaupimo įstatymą.

2. Gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama iš sudaryto pensijų fondo gauta išmoka, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

2.1. pensijų kaupimo sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai ir

2.2. išmoką gaunantis pensijų fondo dalyvis (gyventojas) yra sulaukęs 55 metų arba

2.3. išmokos gavimo momentu išmokos gavėjui yra nustatytas ~~0–25 procentų ar 30–40 procentų darbingumo lygis~~. **0–40 procentų dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis).**

Pavyzdžiai

1. Gyventojas su pensijų fondo valdymo įmone 20102-03-03 sudarė pensijos kaupimo sutartį 103 metų laikotarpiui. Per visą sutarties galiojimo laikotarpį jis sumokėjo 20 000 Eur įmokų, o sulaukęs 57 metų jis gavo 22 000 Eur išmoką. Visa pensijų fondo dalyvio gauta suma, t. y. 22 000 Eur gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama, nes sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai ir išmoka išmokėta sulaukus 55 metų.

2. Gyventojas su pensijų fondo valdymo įmone sudarė pensijos kaupimo sutartį 105 m. laikotarpiui. Po 513 sutarties galiojimo metų šiam gyventojui teisės aktų nustatyta tvarka buvo nustatytas ~~0–25 procentų darbingumo lygis~~. **0–40 procentų dalyvumo lygis ir jis įgijo teisę į pensijos išmoką.** Gyventojas iš pensijų fondo gavo 205 000 Eur išmoką. Visa pensijų fondo dalyvio gauta suma, t. y. 205 000 Eur gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama, nes sutarties terminas ne trumpesnis kaip 5 metai ir išmoka išmokėta įgijus teisę į pensijų išmoką.

3. Tuo atveju, kai gyventojas išstoja iš pensijų fondo ir nepereina į kitą pensijų fondą, neapmokestinamosioms pajamoms priskiriama gyventojui išmokama suma, jeigu:

- 3.1. iš pensijų fondo išstojama ne anksčiau kaip praėjus 5 metams nuo pensijos kaupimo sutarties sudarymo dienos ir
- 3.2. išmoką gaunantis pensijų fondo dalyvis (gyventojas) yra sulaukęs 55 metų.

Pavyzdys

Gyventojas su pensijų fondo valdymo įmone 2012-12-12 sudarė 15 metų pensijos kaupimo sutartį. Po 103 sutarties galiojimo metų jis nusprendė išstoti iš pensijų fondo ir nepasirinko jokio kito pensijų fondo. Iš pensijų fondo jis gavo 20 000 Eur išmoką. Išstojimo iš pensijų fondo metu gyventojas yra sulaukęs 56 metų amžiaus. Visa pensijų dalyvio gauta suma, t. y. 20 000 Eur gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama, nes iš pensijų fondo išstojama ne anksčiau kaip po 5 metų nuo sutarties sudarymo dienos ir pensijų fondo dalyvis yra sulaukęs 55 metų.

4. Jeigu sutarties terminas yra trumpesnis kaip 5 metai arba netenkinamos kitos šiame punkte nustatytos sąlygos, gauta išmoka (išmokos dalis) yra apmokestinama taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą, jeigu nėra pagrindo išmokos (išmokos dalies) priskirti neapmokestinamosioms pajamoms pagal GPMĮ 17 str. 1 d. 12 punkto nuostatas (žr. GPMĮ 17 str. 1 d. 12 punkto komentarą).

5. **Kai pensijos kaupimo sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai, Aabiam išmokos gavimo atvejais (tiek sulaukus 55 metų, arba nustačius 0–25 procentų ar 30–40 darbingumo lygį–0–40 procentų dalyvumo lygį (iki 2023 m. gruodžio 31 d. nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis), tiek išstojus iš pensijų fondo ir neperėjus į kitą pensijų fondą) aplinkybė, ar pagal pensijų kaupimo sutartį mokėtos įmokos buvo atimamos iš gyventojų pajamų GPMĮ 21 straipsnyje nustatyta tvarka, neturi būti nustatinėjama, nes ji pagal šio punkto nuostatas neįtakoja gautų pajamų priskyrimo neapmokestinamosioms pajamoms.**

6. Šio punkto nuostatos taikomos, kai išmokos mokėtojas yra Lietuvoje arba užsienyje sudarytas pensijų fondas, išskyrus pensijų fondus sudarytus ar kitaip organizuotus tikslinėse teritorijose. Tikslinių teritorijų sąvoka bei tokių teritorijų sąrašas nurodyti GPMĮ 2 str. 21 dalies komentare.

Pavyzdys

~~Gyventojas su pensijų fondo valdymo įmone 2012-12-12 sudarė 15 metų pensijos kaupimo sutartį. Po 103 sutarties galiojimo metų jis nusprendė išstoti iš pensijų fondo ir nepasirinko jokio kito pensijų fondo. Iš pensijų fondo jis gavo 20 000 Eur išmoką. Išstojimo iš pensijų fondo metu gyventojas yra sulaukęs 56 metų amžiaus. Visa pensijų dalyvio gauta suma, t. y. 20 000 Eur gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama, nes iš pensijų fondo išstojama ne anksčiau kaip po 5 metų nuo sutarties sudarymo dienos ir pensijų fondo dalyvis yra sulaukęs 55 metų.~~

2. GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 16¹ punkto komentaras pakeičiamas ir išdėstomas taip:

16¹) iš pensijų fondo gauta pensijų išmoka, jeigu pagal nuo 2013 m. sausio 1 d. sudarytą pensijų kaupimo sutartį šios sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai ir išmoką gaunančiam pensijų fondo dalyviui iki senatvės pensijos amžiaus, nustatyto pensijų kaupimo sutarties sudarymo metu galiojusiame Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme, yra likę ne daugiau kaip 5 metai arba išmokos gavimo momentu išmokos gavėjui yra nustatytas ~~0–25 procentų ar 30–40 procentų darbingumo lygis~~ **0–40 procentų dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis)**, taip pat gyventojui išstojus iš pensijų fondo ir neperėjus į kitą pensijų fondą išmokama suma, jeigu išstojama iš pensijų fondo ne anksčiau kaip praėjus 5 metams nuo pensijų kaupimo sutarties sudarymo dienos ir išmoką gaunančiam pensijų fondo dalyviui iki senatvės pensijos amžiaus, nustatyto pensijų kaupimo sutarties sudarymo metu galiojusiame Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme, yra likę ne daugiau kaip 5 metai;

~~(Pagal 2013 m. gruodžio 12 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 2, 5, 6, 17, 19, 21, 22, 32 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymą Nr. XII – 663, taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2013 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).~~

(Pagal 2024 m. gruodžio 5 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XV-32, taikomą apskaičiuojant ir deklaruojant 2025 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).

Komentaras

1. Šiame punkte nustatyta lengvata taikoma išmokoms, gautoms pagal pensijų kaupimo sutartis, sudarytas nuo 2013 metų sausio 1 d. pagal Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymą arba pagal Lietuvos Respublikos profesinių pensijų kaupimo įstatymą.

2. Gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama iš sudaryto pensijų fondo gauta išmoka, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

2.1. pensijų kaupimo sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai ir

2.2. išmoką gaunančiam gyventojui iki senatvės pensijos amžiaus, nustatyto pensijų kaupimo sutarties sudarymo metu galiojusiame Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme (toliau – VSDPI) yra likę ne daugiau kaip 5 metai arba

2.3. išmokos gavimo momentu išmokos gavėjui yra nustatytas ~~0–25 procentų ar 30–40 procentų darbingumo lygis.~~ **0–40 procentų dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis).**

Pavyzdys

Gyventojas (vyras), gimęs 1961-05-05, 2013-01-10 su pensijų fondo valdymo įmone sudarė pensijos kaupimo sutartį 10 metų laikotarpiui. Per visą sutarties galiojimo laikotarpį jis sumokėjo 20 000 Eur įmokų, o pasibaigus sutarties terminui, t. y. 2023 metais jis gavo 22 000 Eur išmoką. Išmokos išmokėjimo momentu gyventojas yra 613 metų ir 8 mėn. amžiaus. Pensijos kaupimo sutarties sudarymo metu šio gyventojas senatvės pensijos amžiaus, nustatytas VSDPI - 65 metai. Konstatuotina, kad išmokos gavimo momentu išmokos gavėjui iki senatvės pensijos amžiaus, nustatyto gyvybės draudimo sutarties sudarymo metu galiojusiame VSDPI, yra likę ne daugiau kaip 5 metai. Atsižvelgiant į šią aplinkybę ir į tai, kad sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai visa pensijų fondo dalyvio gauta suma, t. y. 22 000 Eur gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama.

3. Tuo atveju, kai gyventojas išstoja iš pensijų fondo ir nepereina į kitą pensijų fondą, neapmokestinamosioms pajamoms priskiriama gyventojui išmokama suma, jeigu:

3.1. iš pensijų fondo išstojama ne anksčiau kaip praėjus 5 metams nuo pensijos kaupimo sutarties sudarymo dienos ir

3.2. išmoką gaunančiam pensijų fondo dalyviui (gyventojui) iki senatvės pensijos amžiaus, nustatyto pensijų kaupimo sutarties sudarymo metu galiojusiame VSDPI yra likę ne daugiau kaip 5 metai.

Pavyzdys

Gyventojas, 2013-03-02 su pensijų fondo valdymo įmone sudarė 15 metų pensijos kaupimo sutartį. Po 10 sutarties galiojimo metų jis nusprendė išstoti iš pensijų fondo ir nepasirinko jokio kito pensijų fondo. Iš pensijų fondo jis gavo 20 000 Eur išmoką. **Tarkime,** išmokos išmokėjimo momentu gyventojas yra 60 metų ir 5 mėn. amžiaus. Gyvybės draudimo sutarties sudarymo metu šio gyventojas senatvės pensijos amžiaus, nustatytas VSDPI - 65 metai. Visa pensijų fondo dalyvio gauta suma, t. y. 20 000 Eur gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama, nes iš pensijų fondo gyventojas išstojo ne anksčiau kaip praėjus 5 metams nuo sutarties sudarymo dienos ir išmoką gaunančiam gyventojui iki

senatvės pensijos amžiaus, nustatyto pensijų kaupimo sutarties sudarymo metu galiojusiame VSDPI yra likę ne daugiau kaip 5 metai.

4. Jeigu sutarties terminas yra trumpesnis kaip 5 metai arba netenkinamos kitos šiame punkte nustatytos sąlygos, gauta išmoka (išmokos dalis) yra apmokestinama taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą, jeigu nėra pagrindo išmokos (išmokos dalies) priskirti neapmokestinamosioms pajamoms pagal GPMĮ 17 str. 1 d. 12 punkto nuostatas (žr. GPMĮ 17 str. 1 d. 12 punkto komentarą).

5. **Kai pensijos kaupimo sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai, Aabiam** išmokos gavimo atvejais (tiek sulaukus nustatyto amžiaus arba nustatčius ~~0–25 procentų ar 30–40 procentų darbingumo lygį~~ **40 procentų dalyvumo lygį (iki 2023 m. gruodžio 31 d. nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis)**, tiek išstojus iš pensijų fondo ir neperėjus į kitą pensijų fondą) aplinkybė, ar pagal pensijų kaupimo sutartį mokėtos įmokos buvo atimamos iš gyventojo pajamų GPMĮ 21 straipsnyje nustatyta tvarka, neturi būti nustatinėjama, nes ji pagal šio punkto nuostatas neįtakoja gautų pajamų priskyrimo neapmokestinamosioms pajamoms.

Pavyzdys

Gyventojas, 2013-03-02 su pensijų fondo valdymo įmone sudarė 15 metų pensijos kaupimo sutartį. Po 10 sutarties galiojimo metų jis nusprendė išstoti iš pensijų fondo ir nepasirinko jokio kito pensijų fondo. Iš pensijų fondo jis gavo 20 000 Eur išmoką. Išmokos išmokėjimo momentu gyventojas yra 60 metų ir 5 mėn. amžiaus. Gyvybės draudimo sutarties sudarymo metu šio gyventojo senatvės pensijos amžiaus, nustatytas VSDPI – 65 metai. Visa pensijų fondo dalyvio gauta suma, t. y. 20 000 Eur gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama, nes iš pensijų fondo gyventojas išstojo ne anksčiau kaip praėjus 5 metams nuo sutarties sudarymo dienos ir išmoką gaunančiam gyventojui iki senatvės pensijos amžiaus, nustatyto pensijų kaupimo sutarties sudarymo metu galiojusiame VSDPI yra likę ne daugiau kaip 5 metai.

6. Šio punkto nuostatos taikomos, kai išmokos mokėtojas yra Lietuvoje arba užsienyje sudarytas pensijų fondas, išskyrus pensijų fondus sudarytus ar kitaip organizuotus tikslinėse teritorijose. Tikslinių teritorijų sąvoka bei tokių teritorijų sąrašas nurodyti GPMĮ 2 str. 21 dalies komentare.